

Ethem Razi- (Bilge Karasu'nun 'Altı Ay Bir Güz' Romanından)- **Seçici**

Karakter Kerim'in arkadaşı Ethem Razi, kendini iyi yetiştirmiş, kültürlü, öğrenmeye açık ama kendi karakteri içinde başkaları için zaman zaman anlaşılmaz olabilen, seçici ve soğukkanlı bir adamdır. Kendisi “alıklıklar” olarak nitelendirdiği unsurlarda ise tahammül sınırını zorlar, öfkeli bir karakter olur. Kerim ve Ethem Razi, konuşmadan anlaşmayı başarabilecek kadar da yakın olmuşlardı.

Aktiviteler Sekiz dili çok iyi bilen, neredeyse dördünü her gün kullanan Ethem Razi, gününün çoğunluğunu okuyarak ve çeviri yaparak geçirirdi. Ölümünden önceki zamanlarında ise hastalığının pençesinde, hastahanelerde yaşamak zorunda kalmıştı.

ÖRNEK ANILAR

Anlaşılmaz Yakınları, hatta Kerim bile zaman zaman Ethem Razi'nin anlaşılmaz bir karakter olduğunu düşünürdü. O'nun duygularını, düşüncelerini tasavvur edemezlerdi. “ ' And now, everything is falling back into pattern...' Dalga geçme Dong Hu Ang, ne diyeceğiz buna? Ne demişti o sabah Ethem Razi'ye Unutmuş gitmişim, diye düşünüyor; unutmuşum da, ne o İngilizce tümcenin tartısı çıkıyor usumdan, ne de Ethem Razi'nin kalın camlar ardından bel bel bakan gözleri, aralık ağzı. Onu bu haliyle gören, oldukça alık bir adam sanırdı. Konuştukça tizleşen, sözü hep askıda bırakan sesi, böyle düşüncelere destekleyici bir veri olurdu. Kaç kez, kendisiyle ilk görüşmelerinden sonra ne düşüneceklerini bilmeyenlerin sözlerini, içinden gülerek, dinlemişti.”

Kerim, Ethem Razi'nin başlıbaşına bir dil olduğunu düşünürdü. “Ethem Razi, alışılması, öğrenilmesi gereken bir dildi; anlama, ancak zamanla olanaklı duruma gelir, daha sonra incelen anlamlarla başedilmek için zorlandınız kendinizi. Zorlandım kendimi. Bildikleri hangi noktalarda benim bildiklerimi aşardı”

Kapalı Ethem Razi, duymak istemediklerine kendini kapayan, bunu ustalıklı yapabilen bir karakterdi. “Kimi, işini çok güzel sınırlamıştı; o sınırın dışında kalan her şey, olsa olsa – yani, gerekiyorsa, bundan kaçınılmıyorsa, şu ya da bu nedenden ötürü görev sayılıyorsa – dinlermiş gibi davranma inceliğiyle karşılanırdı, ya da, düpedüz dinlemezdi. Ethem Razi, yıllar önce bunun ustalığına ermişti.”

Seçici Ethem Razi, ilgili bir insandı ama ilgilendikleri de kendi kurallarınca şekillenirdi. “İlgilerinin sınırını pek geniş tutardı Ethem Razi; ama 'boş' dediği lafa tahammülü yoktu. 'Boş' laf nerde başlar nerde biter, ayrı konu. Ethem, dinleyecek mi, dinlemeyip dinler gibi mi yapacak, yoksa hiç mi dinlemeyecek, insanın gözünün içine içine bakarak geçirdiği bir iki dakikadan sonra, karar verirdi.”

Soğukkanlı Başkaları için tahammül sınırlarını zorlayacak durumlar karşısında, Ethem Razi soğukkanlı davranırdı. “En çileden çıkarıcı durumlarda 'dur bakalım, hele bir düşünelim...Heyecana kapılmak insanı yanıltabilir' diyerek soğukkanlı davranmak ister '”

Öfkeli Ethem Razi'nin öfkesi kendi tabiri ile: alıklıklara karşıydı. O, bu duruma ne kadar soğukkanlı olursa olsun dayanamazdı. “ 'alıklıklar' dediği şeyler karşısında ise usa sığmaz öfkelere kapılıp eser köpürürdü”